

Juha Reinikka ja yksi miehen räätisitikoista. Tätä menopeliä käyttää lähinnä Juhan vaimo Päivi, joka ajlee sillä työmatkat Ilmajoelta Seinäjoelle ja takaisin. Juha kertoo talvisin laittavansa auton sisälle lämmittimen noin puolta tuntia ennen kuin Päivi lähtee sillä töihin. Hyvässä lykyssä auto voi pysyä kymmenen asteen pakkasella lämpöisenä melkein Seinäjoelle saakka, Juha naurahtaa.

Henkeen ja vereen sitik

Vekkuli auto, jossa on hauskoja teknisiä oivalluksia.

Teksti ja kuvat: Sari Haapala

SIINÄ kiteytettynä kaikki olennainen räätisitikasta, mikäli ilmajokelaiselta pitkän linjan räätariharrastajalta Juha Reinikalta kysyy.

- Kun räätäri tuli aikoinaan markkinoille, se oli innovatiivinen auto. Vielä nykyisinkin tarkasteltuna siinä on hyviä ominaisuuksia, kuten jousitus. Räätisitikka pysyy taatusti tiessä, koska se on niin venyvä ja vanuva.

Juha miettii hetken ja toteaa, että räätärin kyydissä on aina yhtä leppoisa fiilis.

- Se ei ole nopea. Se on hidas. Mutta kyllä sillä saattaa päästä jopa sataa ja vähän ylikin, eli ihan hyvin sillä pysyy liikenteen mukana.

Tosin pieni vastatuuli tai vastamäki laskee nopeuden hyvin nopeasti kahdeksaankymppiin.

Tämä johtuu Juhan mukaan siitä, että räätäriässä on niin pieni kone.

- **JA SE** taas puolestaan juontaa siitä, että Ranskan tieliikennelaista ja verotuksesta. Räätisitikan nimi 2CV kertoo, että siinä on kaksi verohevosvoimaa. Kun sitikka tuli markkinoille, hevosvoimia sai halvempaan veroluokkaan olla autossa vain tietty määrä.

Sitkeydellä maaliin

JUHA hankki ensimmäisen räätisitikansa nuorena miehenä ilman sen suurempia intohimoja kyseistä autoa kohtaan. Se vain sattui olemaan sopivana hetkenä kaupan ja myytiin sopivaan hintaan.

Sitä Juha ei tuolloin tiennyt, että tuo kauppa sinetöisi hänen automakunsa loppuiksi.

- Tällä hetkellä minulla on neljä sitikkaa, joista kaksi liikkuu. Yksi niistä odottaa katoksen alla inspiraatiotani. On odotanut jo hetken.

Kuva arkistojen kätköistä. Juhan ensimmäinen räätäri.

Tällä hetkellä minulla on neljä sitikkaa, joista kaksi liikkuu. Yksi niistä odottaa katoksen alla inspiraatiotani. On odottanut jo hetken.

- Minulla oli ennen räätärin hankintaa skootteri, Vespa. Se on ainut menopeli, jonka olen koskaan ostanut ihan uutena. Sille kuitenkin naurettiin, vaikka se oli periaatteessa moottoripyörä.

Hitauden ideologia

1980-LUVULLA räätisitikoita oli liikenteessä vielä paljon. Niitä pidettiin ihan "pelle"autoina.

- Nuorten keskuudessa ajateltiin, ettei räätisitikkaa voi ottaa edes vakavasti. Ettei se ole auto ollenkaan. Sehän jää keinummaan, kun sillä jarruttaa.

Juha näkee Vespassa ja räätärisissä paljon samaa ideologiaa. Molemmat kulkevat hitaasti.

- Ajoin ensimmäisellä räätäriläni kauan. Vaikka minulla on ollut sen jälkeen monia autoja, harmittaa, että laitoin sen aikoinaan kiertoon. Se taidettiin myydä varaosina ja loput menivät paaliin.

Noihin aikoihin Isossakyrössä vaikutti edesmennyt Pertti Kontio, joka vastasi koko maakunnan ja osittain koko maanakin räätärikaluston kierrättämisestä.

- Hänen kauttaankin saattoi siitä autostani mennä joitain osia. Hän oli muuten todellinen tietopankki, mitä varaosiin tulee.

Juha toteaa räätäriharrastuksen aika lailla kiltahenkiseksi. Hän tuumaa nauraen, että suurin osa harrastajista on aika nuukaa porukkaa, joka ei varaosista liikaa maksa.

- Eivätkä ne sen takia nousekaan koskaan korkeisiin hintoihin.

Patenttiratkaisujen ryhmä

HARRASTAJAT voidaan luokitella Juhan mukaan kolmeen eri ryhmään. Yksi ryhmistä on erittäin kiinnostunut auton tekniikasta ja tekee hyvinkin luovasti erilaisia omia säätöjään ja virityksiään räätäreihinsä.

- Toinen harrastajaryhmä koettaa saada räätärensä täydellisesti alkuperäiseen kuntoon niin, että ne ovat melkein parempia kuin uutena.

Kolmantena porukkana ovat ne, jotka vain ajavat.

- Jos jokin sitten hajoaa, niin sitten keksitään jokin patenttiratkaisu. Sellainen, jonka avulla päästään taas eteenpäin.

- Taidan valitettavasti mennä tuohon viimeiseen kategoriin, mies lohkaisee suu virneessä.

Omaksi ryhmäkseen Juha luokittelee vielä niin sanotut räätärifanaatikot.

- He suurin piirtein nukkuvat räätisitikkalakanoiden ja pukevat jalkaansa räätärisukat.

Räätäriharrastajilla on oma lehti, joka kertoo alan harrastajille viimeisimmät uutiset.

Nerkoonen kulkine

RÄTTISITIKOILLE annetaan usein nimi. Juhan ensimmäinen oli nimeltään Ner'co.

- Nimi juontaa pohjalaisesta sanasta nerkoonen, heikko, vähäväkinen, Juha valottaa.

Muille autoilleen Juha ei nimeä ole antanut.

- En ole näihin muihin niin mieltynyt. Ne ovat vain kulkuneuvoja, Juha lohkaisee.

Räätäriharrastajia on Juhan arvion mukaan Ilmajoella kymmenkunta ja koko Suomessa toista tuhatta.

- Kulkimia - siksi harrastajat useimmiten kutsuvat räätäreitä - on Ilmajoellakin toki enemmän, sillä monella harrastajalla saattaa olla useampi kuin yksi auto.

Räätäriharrastajat tapaavat säännöllisesti toisiaan. Tapaamisia on paikallisista aina kansainvälisiin.

- Seuraava kansainvälinen tapaaminen taisi olla Portugalissa, mutta itse olen osallistunut vain näihin Pohjanmaan tapaamisiin.

- Se riittää minulle, hän hymyilee.

kamies

NIIN. Se ensimmäinen räätäri. Se oli kermankeltainen ja vuoden 1974 mallia. Juha oli hankkimassa ensimmäistä autoaan. Vuosi oli 1982. Kaveri myi ja Juha osti. Tosin juuri ostettu räätäri hajosi melkein saman tien. Mutta siitä se kaikki lähti.

- Olin rassannut siihen mennessä jo mopoja. Vaikken ole teknisesti mikään kovin valtavan taitava, olen sitkeä ja sinnikäs. Sillä lailla pääsee helposti ojasta allikkoonkin, mutta niin vain sain korjattua sen autonkin.

Juha ei ihan tarkasti enää muista, mitä nuorena miehenä autoa ostaessaan ajatteli, mutta hän muistaa olleensa tietyllä lailla aina vähän vastavirtaan kulkija.